Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 31.10.1984, sp. zn. 9 Co 120/84, ECLI:CZ:NS:1984:9.CO.120.1984.1

Číslo: 11/1987

Právní věta: Zvýšenie starobného dôchodku účastníkov odboja a výšenie tohto dôchodku za dobu zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok v tej výške, v akej patrí podla československých predpisov, sa pripočítavajú k československému čiastkovému dôchodku, na ktorý vznikol nárok podla čl. 13 Dohovoru medzi Československom a Juhosláviou o sociálnom poistení (prílohy k vyhláške č. 3/1958 Zb.) obmedzenie československého čiastkového starobného dôchodku na sumy vyplývajúce z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona č. 121/1975 Zb. (a skôr z ustanovenia § 107g ods. 4 zákona č. 101/1964 Zb.) sa vykoná až po zistení celkovej sumy tohto čiastkového starobného dôchodku.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 31.10.1984

Spisová značka: 9 Co 120/84

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Smlouvy mezinárodní, Účastníci odboje

Předpisy: 121/1975 Sb. § 56 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Úrad dôchodkového zabezpečenia v Prahe štyrmi rozhodnutiami z 19. 4. 1983 priznal navrhovateľke čiastkový starobný dôchodok, a to za dobu od 17. 11. 1963 spolu s vyrovnávacím prídavkom (81,47 Kčs) mesačne v sume 186,47 Kčs, za dobu od 5. 6. 1964 do 7. 7. 1964 v sume 208,47 Kčs mesačne (vrátane vyrovnávacieho príplatku 77,47 Kčs), od 1. 1. 1971 (po výstupe zo zamestnania) v sume 1274,78 Kčs, z čoho vyrovnávací prídavok bol 561,78 Kčs a osobitný prídavok 67,- Kčs, od 1. 1. 1972 v sume 1208,32 Kčs, (vyrovnávací prídavok bol 499,32 Kčs a osobitný prídavok 63,- Kčs), od 1. 10. 1972 v sume 1207,25 Kčs s vyrovnávacím prídavkom 498,25 Kčs a osobitným prídavkom 63,- Kčs a od 1. 1. 1973 v sume 1153,14 Kčs, z čoho vyrovnávací prídavok bol 448,14 Kčs a osobitný prídavok 59,- Kčs, ďalej za dobu od 1. 7. 1973 už vrátane zvýšenia účastníka odboja a zvýšenia za zamestnanie po vzniku nároku 1684,- Kčs, od 1. 1. 1976 v sume 1789,- Kčs, od 1. 8. 1979 (vrátane zvýšenia) v sume 1819,- Kčs a nakoniec os 1. 2. 1982 (vrátane ďalšieho zvýšenia) v sume 1849,- Kčs. Súčasne bolo k rozhodnutiu pripojené vyčíslenie preplatkov za dobu od 17. 1. 1963 do 30. 4. 1982 v sume 6895,- Kčs a za dobu od 1. 5. 1982 do 31. 5. 1983 v sume 572,- Kčs s upozornením, že vyčíslené preplatky nebudú zrážané do skončenia preskúmavacieho konania.

Mestský súd v Bratislave preskúmal uvedené rozhodnutia ako aj rozhodnutie z 5. 1. 1982 a svojím

uznesením ich zrušil (§ 249 ods. 1 O. s. p.). V odôvodnení uviedol, že rozhodnutie Úradu dôchodkového zabezpečenia z 5. 1. 1982 je v rozpore s dôvodmi uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 10. 4. 1981 sp. zn. 23 C 91/78, lebo starobný dôchodok patrí navrhovateľke od 1. 1. 1971 a nie od 1. 7. 1973. Ďalej poukázal na dobu vykazovaného zamestnania k 13. 11. 1963 a spôsob výpočtu čiastkových súm s tým, že bude treba, aby Úrad dôchodkového zabezpečenia znova prepočítal správnosť výšky ako aj vyčísleného preplatku.

Úrad dôchodkového zabezpečenia v Prahe sa odvolal proti tomuto uzneseniu a žiadal ho zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie. Mal námietky proti výpočtu dôchodku, ako aj proti záverom o vzniku nároku na úpravu čiastkového starobného dôchodku.

Najvyšší súd SSR zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

Z odôvodnenia:

V prejednávanej veci išlo o nárok navrhovateľky na čiastkový starobný dôchodok pri súbehu s dôchodkom vyplácaným z Juhoslávie (podľa Dohovoru medzi Československom a Juhosláviou z 22. 5. 1957, uverejneného vyhláškou č. 3/1958 Zb.). Problematikou zákonnosti tejto nárokovej dávky a vydaných rozhodnutí sa zaoberal viackrát Krajský súd v Bratislave a v odvolacom konaní aj Najvyšší súd SSR (pod sp. zn. 3 Co 138/76, 7 Co 1/79, 7 Co 75/81) a napokon znova Mestský súd v Bratislave.

V konaní pod sp. zn. 23 C 91/78 Krajský súd v Bratislave uznesením z 10. 4. 1981 č. k. 23 C/78-83 opätovne zrušil rozhodnutie Úradu dôchodkového zabezpečenia v Prahe z 13. 6. 1978 so závermi, že výška dôchodku, ktorá sa má čiastkovať, je 1167,- Kčs a že navrhovateľke patrí starobný dôchodok podľa československých predpisov v úhrne 1602,- Kčs, k tomu osobitný prídavok od 1. 1. 1971 podľa zákona č. 161/1968 Zb. v sume 82,- Kčs, spolu teda 1684,- Kčs; od 1. 1. 1976 sa jej starobný dôchodok ďalej zvýšil o 149,- Kčs podľa ôsmej časti zákona č. 121/1975 Zb., takže od tohto dňa jej patrí mesačne 1833,- Kčs a od 1. 8. 1979 ďalšie zvýšenie o 30,- Kčs.

Najvyšší súd SSR rozhodujúc o odvolaní Úradu dôchodkového zabezpečenia v Prahe uznesením z 29. 9. 1981 sp. zn. 7 Co 75/81 potvrdil uznesenie krajského súdu v Bratislave a stotožnil sa s jeho závermi, pričom poukázal aj na predchádzajúce uznesenia Najvyššieho súdu SSR (sp. zn. 3 Co 138/76 a 7 Co 1/79), vydané v tejto veci, s tým, že v nich vyslovil k spornej problematike záväzné právne názory (§ 226 O. s. p.).

Za daného stavu bolo teda treba posúdiť správnosť postupu Úradu dôchodkového zabezpečenia v Prahe pri realizácii vykonateľného uznesenia Krajského súdu v Bratislave (č. k. 23 C 91/79-83) v spojení s potvrdzujúcim uznesením Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 7 Co 75/81.

Pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutí orgánu sociálneho zabezpečenia o priznaní dôchodku bolo treba vychádzať zo záverov, na ktoré poukazoval Najvyšší súd SSR v uznesení sp. zn. 7 Co 75/81, že totiž základom pre čiastkovanie je suma, ktorá zodpovedá úhrnu dôb zamestnania ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, a ďalej zo zásady, že zvýšenia k dôchodku za odbojovú činnosť a za dobu zamestnania po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok nepodliehajú čiastkovaniu. Tieto zvýšenia sa len pripočítajú k čiastkovanému dôchodku z československého zabezpečenia, a to až do výšky 100 D836:1C67riemerného mesačného zárobku, neobmedzeného v tejto veci podľa ustanovenia § 9 odst. 3 skôr platného zákona č 101/1964 Zb. a zníženého o sumu rovnajúcu sa dani zo mzdy, určenej ku dňu vzniku nároku na dôchodok (§ 107g zákona č. 101/1964 Zb. v znení zákona č. 161/1986 Zb.). Pritom bolo zdôraznené že na výšku tohto maxima nemá vplyv čiastkový dôchodok, ktorý poukazuje juhoslovanský nositeľ sociálneho zabezpečenia. Zvýšenie za odbojovú činnosť, ako aj zvýšenie za dobu ďalšieho zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok, treba k čiastkovému

dôchodku pripočítať vo výške, aká zodpovedá podľa československých predpisov, a obmedzenie súčtu zložiek na limit určený v zákone o sociálnom zabezpečení 1) sa urobí až po určení celkového čiastkového dôchodku.

Z týchto záverov a z ďalších záverov, vyjadrených jednak v uznesení Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 7 Co 75/81 a v uznesení Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 23 C 91/78, bolo treba vychádzať pri posudzovaní správnosti preskúmavaných štyroch rozhodnutí, vydaných Úradom dôchodkového zabezpečenia v Prahe 19. 4. 1983, ktorými upravoval dôchodok od 17. 11. 1963 na sumu 186,47 Kčs a od 5. 6. 1964 do 7. 7. 1964 na sumu 208,47 Kčs; od 8. 7. 1964 do 31. 12. 1970 podľa odôvodnenia rozhodnutí Úradu dôchodkového zabezpečenia nepatril navrhovateľke čiastkový dôchodok z Juhoslávie, lebo v týchto obdobiach pracovala; preto sa jej vyplácal nečiastkovaný dôchodok z československého poistenia. Za ďalšiu dobu od 1. 1. 1971 (po výstupe zo zamestnania) patril navrhovateľke čiastkovaný dôchodok v sume 1274,78 Kčs, od 1. 1. 1972 v sume 1268,32 Kčs, od 1. 10. 1972 v sume 1207,25 Kčs a od 1. 1. 1973 v sume 1153,14 Kčs. Ďalším rozhodnutím upravil Úrad dôchodkového zabezpečenia v Prahe navrhovateľke od 1. 7. 1973 vyplácaný čiastkový starobný dôchodok v sume 1684,- Kčs, od 1. 1. 1976 v sume 1789,- Kčs, od 1. 8. 1979 (vrátane zvýšenia podľa zákonného opatrenia č. 76/1979 Zb.) 1819,- Kčs a od 1. 2. 1982 v sume 1849,- Kčs, vrátane ďalšieho zvýšenia podľa zákonného opatrenia č. 7/1982 Zb.

Pretože všetkými štyrmi uvedenými rozhodnutiami Úradu dôchodkového zabezpečenia v Prahe bolo zmenené jeho rozhodnutie z 5. 1. 1982, a to v priebehu preskúmavacieho konania, nemal súd prvého stupňa už brať zreteľ na toto rozhodnutie z 5. 1. 1982, ale mal preskúmať v rozsahu už uvedenom novovydané rozhodnutia z 19. 4. 1983 a vzhľadom na úpravu dôchodkov v jednotlivých obdobiach zaoberať sa aj so zreteľom na obsah návrhu navrhovateľky z 3. 5. 1983 (a doplnku k nemu z 10. 6. 1983) výškou takto priznaného dôchodku za jednotlivé obdobia a v dôvodoch uznesenia presne vyjadriť výšku, aká navrhovateľke patrí za obdobia uvádzané v rozhodnutiach. V konaní na súde prvého stupňa takýto postup nebol zachovaný a jeho uznesenie neriešilo vec v celom rozsahu.

Krajský súd v Bratislave v uznesení z 10. apríla 1981, č. k. 23 C 91/78-83, ktoré bolo potvrdené uznesením Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 7 Co 75/81, podrobne uvádzal výpočet nárokov navrhovateľky s potrebným vysvetlením a vytýkal nesprávny postup pri rozhodovaní Úradu dôchodkového zabezpečenia. Preto pri preskúmaní správnosti novovydaných rozhodnutí z 19. 4. 1983 bolo treba vychádzať zo záverov vyjadrených v uvedenom uznesení súdu prvého stupňa a v dôvodoch uznesenia Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 7 Co 75/81, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa. Tieto závery, ako už bolo zdôraznené, sú záväzné pre postup pri rozhodovaní o nárokov navrhovateľky.

Pretože súd prvého stupňa neposúdil v celom rozsahu zdôvodnenia uvádzaných uznesení, bolo treba jeho uznesenie zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie, a to aj o prípadných trovách konania. Vo veci bude treba ďalej konať podľa záverov tohoto uznesenia, ako aj podľa vykonateľného uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 23 C 91/78-83 a uznesenia Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 7 Co 75/81.

———————– Poznámky pod čiarou ———————–

1) Pozri teraz § 56 ods. 4 zákona č. 121/1975 Zb. a skôr § 107g ods. 4 zákona č. 101/1964 Zb.